

СПОРТ
«Гамурзиево» яхача берий футболни команда, Ессентуке, турнире, котало яккхар

16

АХЧА
180 эзар наьха гүлакхашка хьож сбербанк

15

СЕРДАЛО

WWW.SERDALO.RU

ПАЛГІАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№10 (12537)
ПалгІай мархий бутт,
17 ди, 2022 шу

12+

Газет арадувл 1923-ча шера бекарга бетта 1-ча дийнахьа денз

1973-ча шера «Сердало» газета «Знак почета» яха ордененнай

ЦХЪОАГИО
ПалгІайчера бІухой хьаллаьцар Келматанакъан Махьмуд-Іаьлас

2

ПАЛІАЙ ТІАРА ХЪАЛ
Назране буача кхачана маьхаш Патохаргдоацаш администраце Пяхьожам лоаттабу

4

АКЦИ
ПалгІайчен энергетикаша дІахьош я, кхерамзлен электричество яха, акци

6

ЮКЪАРЛО
МагІалбика района администраце кулгалхо, юрташкара хьал довзаш чакхваьлар

7

ДЕШАР
ПалгІайчен студенташа техкар, мехка истори шоашта дикка довзий

10

www.serdalo.ru @gserdalo vk.com/gserdalo @gazeta_serdalo

Берий беш

220 бера лаьрхІа йола, керда, берий бешамаш хьалъеттай вай мехка

3

Юртбоахама ярмаркаш

ПалгІайче, регионе дІахьош йола, юртбоахама ярмаркаш дукхагІа хургья

3

В хозяйствах Сунженского района Ингушетии республиканским РСЦ проверено около 900 тонн яровых семян

Якуб Султыгов

В Ингушетии набирает темпы посевная кампания 2022. Совместно с аграриями региона для получения хороших урожаев в республике активно трудятся специалисты Филиала ФГБУ «Россельхозцентр» по Республике Ингушетия, которые всегда готовы оказать профессиональную помощь сельхозпроизводителям региона. Они проверили около 900 тонн яровых семян в хозяйствах Сунженского района Ингушетии, сообщил газете «Сердало» руководитель данной сельскохозяйственной структуры К. М. Белхароев.

Сообщается, что в Сунженском районном отделе осуществляется проверка семенного материала на посевные качества, агрономы посещают хозяйства, проводят отборы проб для проведения исследований. В настоящее время районной лабораторией проверено 883 тонны. Из них элитные — 81 тонна ярового ячменя, остальные 802 тонны репродукционные: РС1, РС2, РС3 и РСт — ячмень, овес, рапс, горох и другие.

По оценке специалистов отдела, в большинстве показателей, по всхожести все семена соответствуют необходимым требованиям. Часть семян яровых культур республиканские сельхозтоваропроизводители в район доставляют из других регионов. Так, яровой ячмень привозят из Ставропольского края, кукурузу — из Кабардино-Балкарии и Краснодарского края. Остальной семенной материал обеспечивается благодаря собственному урожаю хозяйств.

ГалгӀайчера бӀухой хьаллаьцар Келматанакъан Махьмуд-Ӏаьлас

Султыгнакъан Йоакъап

ГалгӀай Республика Кулгалхочо, Келматанакъан Махьмуд-Ӏаьлас, телефонаца ГӀолла, къамаьл дир Донбассе, лаьрхӀа йола, операци дӀахьош болча ГалгӀай Республика бӀухоща.

«Хоза хетт сона шо гуш а, шун иштта дика денал долаш

а. Тхона чоагӀа лов, шо могош-маьрша долаш юхадерзар. ХӀара ГалгӀайчен цӀагӀа, шоаш ламазаш деш, шо Даьлагара дех, цунца шо могош-маьрша долаш шоай цӀенах тохар дехаш.

Хов тхона, шо мел доккха а чоалхане а декхар кхоачадеш, хьалхарча мугӀарашка латт», — аьлар ГалгӀайчен Кулгалхочо. Келматанакъан Махьмуд-

Ӏаьлас тӀатехар, оаш кхоачадеш, бӀухочунна доккха бехктокхаме декхар хиларах вӀалла шеко а яц, паччахьалкхено россе бӀухочунна деш дола массазара новкъостал доацаш а, цу хьакъе, доккха дакъа лоацарда, тхоай аргӀах, ГалгӀайчера а.

Ший цӀагӀара лоаттадеча новкъостало, дега йовхал лоаттаю.

ГалгӀай массаза а хин-

наб, Даьхе лораеча хьалхарча мугӀарашка, е кхычарна новкъостал эшача», — аьлар региона Кулгалхочо.

Карарча хана, ГалгӀай Республика, дика дакъалоацаш я Донбассе хатар хиннача наха новкъостал деш. Иштта, герзах дизача низай мугӀарашка болча салташта а офицерашта а лоаттаду: кхачана продукташ, тӀадувха гӀирсаш.

МагӀалбика районе, бӀаьстана кхашкара балхаш, шоай ханнахьа дӀахьоргда

Коазой Мадина

ГалгӀайчен МагӀалбика районе, тӀателла, бӀаьстана балхашта кийчо еш ба.

БӀаьстан юхье дӀадувш долча ялата лаьрхӀа дола кхаш, аьхка дала доахк. Ӏана кӀала дувш долча ялато во хьувкъам беннабац, хӀанз ахархой из тоадеш, кийчдеш ба.

МагӀалбика района кулгалхочун декхараш кхоачадеш вола Кхузнакъан Къамбулат, района администраце юртбоахама отдела кулгалхо Бохтаранакъан Ӏалихан, ГалгӀай Республика МагӀалбика районе ГӀолла йолча, АККО кулгалхочун гӀонча ГӀоандалой Азраьил, баха хилар кхашкарча балхашка хьажа. Цар белгалдир, ахархой, хӀаравар, шоай метте хилар а, уж Юхейша ца багӀаш, тӀателла, кхашкара

балхаш дӀахьош хилар а.

Цар кийчъеш латт юртбоахама техника, хӀаьта минеральни удобренеш а хьайеш ба, уж юртбоахама культурашта эшаш хургья.

«Кхузнакъан Къамбулата хьалхадаьккхар юртбоахам-

хошта, лаьтгаш оахаш технологехьалаш лораде дезар а, иштта ше тешаш хилар а бӀаьстана балхаш шоай ханнахьа дӀахьоргхиларах», — аьлар «Сердало» газетата муниципальни даькъа тӀарча пресс-служба.

МагӀалбика районе ГӀолла, Ӏана кӀала дувча ялата лаьрхӀа лаьтгаш иштта да: 614гектар юртбоахама предприятиша дӀадийнар, хӀаьта 5160 гектар-ахархой-фермерски боахамаша.

220 бера лаьрхӀа йола, керда, берий бешамаш хьалъеттай вай мехка

Султыгнаькъан Йоакъап

Илдарха-ГӀалий тӀа хьалъетта яьлар, цхьаькха а керда, берий беш. 220 бера лаьрхӀа бола из, берий кхуврч, ший хозалца бӀарг тӀаозаш ба.

«Гидротехник» яха подрядни фирма я, из болх дӀабихьар. Вай республике гӀишлох йолча министерства соцамах, чакхдаьккхад из беркате гӀулакх. ЗӀаьмигача бахархошта беча кхуврча, контракти мах — 147 млн. сом ба. Ахчан гӀулакх шийна дӀатӀаийцар я, «Демография» яха, къаман проект.

Лакха говзал юкье кхувлаш ураоттаяьча, кердача, берий беша, зӀаьмигача хьашашта мел эшар да. Лакха-ча боараме дӀабихьаб болх, кхоачамбоацараш тӀехьагӀа гучадуьргдоацаш.

ГалгӀайче, регионе дӀахьош йола, юртбоахама ярмаркаш дукхагӀа хургья

Коазой Мадина

«ГалгӀайчен кулгалхой лаьрхӀа ба юртбоахама ярмаркаш дукхагӀа хилийта, бахархой таро хургья лакха доацача маьхах кхачана продукташ эца», — аьлар ГалгӀай Республика Правительство.

Цунах дийцар, ГалгӀай Республика Правительства Председателя, Слостенин Владимира совещане, из дӀахьош яр буача кхачана маьхаш тӀатохаргдоацаш аьнна гулбаьча муниципальни даькьа тӀара а, иштта цу хьакъехьа болча говзанчаша а даькьа лоацаш.

Цо ладара латт аьлар, маьхаш лакхдергдоацаш беш бола болх.

ГалгӀай Республика промышленноста а цифровой а дегӀайоалайра министра декхараш кхоачашдеш вола Дорджиев Бадма яхачох, цаталхаш, дукха ядаш йола буача кхачана продукташ хьалхарча аргӀах маьха лакхъенний, уж наха дукхагӀа дӀаийеш хилар бахьан долаш. ДукхагӀа даькье уж я СКФО регионашкара а, иштта мехкашкара а хьачукхуьхаш йола кхачана продукташ.

Белгалдаьд, хӀанз укх сахъте, ца хилча яргойца продукци цхьан кӀирагара, 32 денга кхачалца йолаш я.

Дорджиев Бадма оптови предприятишка гӀолла, ГалгӀай Республика МВД, ГалгӀай Республика ФАС болхлой цхьана, чакхбала беа аьлар маьхашка хьожаш.

Региона министрий кабинета кулгалхочо декхар тӀадиллар, республика районашка, шахьарашка, юрташка тӀахьожам лоаттабергбола тоабаш вӀашагӀйохка аьнна.

Иштта бокъо елар, тайп-тайпарча паччахьалкхен структурашта, оптови базашка, маьхашцара хьал довзаш бола болх дӀабахьара.

Цул совгӀа, цу юкье даькьалоацаш хургболча предпринима-

телашта араьхара кхачана продукташ хьачуьхаш машенах дӀадахар, кхьодола хинна зе, субсидешца меттаоттадергда аьлар. Республике кхачана продукташ лоаттаяьрашта субсидеш, гранташ лургья аьлар.

ГалгӀай Республика Кулгалхочо Келиматанакъан Махьмуд-Ӏаьлас тӀахьийхар предпринимателаш кхачана продукташта маьхаш лакх ца дара.

Иштта ГалгӀай Республика премьер-министра белгалдир республике дӀахьош йола юртбоахама ярмаркаш дукхагӀа хила еза аьнна, маьхаш тӀа ма тоха аьнна.

ГалгӀайчен ахархой, ка бола, ялат дӀаде кийчлуш ба

Коазой Мадина

Махьмад-ХитӀе оалача юрта ваха хилар, МагӀалбика района кулгалхочун декхараш кхоачашдеш вола, Кхузнаькъан Къамбулат. Из хьажар юртбоахама лаьтташ малагӀа хьале да а, ка бола ялат дӀадера цунна малагӀа кийчо яьй а. Цунца цхьана ваха хилар, администратце юртбоахама отдела кулгалхо, Бохтаранакъан Ӏалихан.

«Тхоаш дахача наькьа тхо хьажар, бӀаьстена балхаш дӀадахьара, лаьтта мишта кийчо яьй а, цу гӀулакха малагӀа мероприятеш дӀаийхьай, хӀана аьлча, вай лаьтта дӀадерга хьежжа хургба, цо ший аргӀах, хьалуш бола хьувкъам а. Ахархошта бӀаьстена ха, эггара балха кийчо е еза ха я, цунга хьежжа Махьмад-ХитӀе дӀадуьвча ялата тӀатеӀа кийчо еш ба уж.

Юртбоахам — арахецача кхачана кертте латта даькьа да. Бехктотхаме йола, бӀаьстана ха

хьаеца, хӀара лаьттана чӀегил дӀадера кийчо е еза. Лаьтта даьса ала йиш йолаш дац», — аьлар Кхузнаькъан Къамбулата ше «Сердало» газета интер-

вью луш.

Махьмад-ХитӀера лаьтташ дада, Кьилбаседа-Хирийчен, Моздокски района уллуьвча доазон тӀа. Кхузнаькъан Къамбу-

лата тӀадиллар, муниципальни даькьа тӀарча юртбоахама кулгалхочунна, лаьтташ ахари, уж дӀадери дола хаттараш теркама юкье эцар.

ГалгӀайчен 50 дешара кхуврчашка ремонт е лаьрхӀад, федеральни центро новкъосталдеш хиларца

Султыгнаькъан Йоакъап

2022 шерага дӀадоладенна 2026 шерага кхачалца, ГалгӀайчен 50 дешара кхуврчашка, федеральни центро хьождаьча ахач ремонт е лаьрхӀад, аьлар ГалгӀай Республика правительство.

Источнико беча хоамах, региона Ӏаьдал лаьрхӀа да 50 дешара кхуврчашка капитальни ремонт е-уж я 64 корпус. Уж балхаш вӀашагӀдохкаргда, ГалгӀай Республика муниципальни дешара кхуврчашка.

Цу юкье я: Пажара-Юрт, Дола-Коа, Заьзгаьсонгий-Коа, Инаркье, Галашке, Долакха-Юрт, иштта Шолжапхье, Назрань, МагӀалбик.

Хоам бу, карарча шера, тоае езача объекташка дӀадодача 960 миллион сомах, 912 миллион сом федеральни бюджетера хьаьхьодаьд.

4 ГІАЛІЙ ТІАРА ХЪАЛ

Бахархой лорабарах дола, лоархӀамедараш дийцар МЧСе

Султыгнакъан Йоакъап

Нах лорабарах йолча Министерстве дӀайихъача кхетаче дувца оттадир, дӀадахача шера дӀабихъача белхах дари, укх шера кхоачашде дезарехи.

ЛоархӀаме дар — нах лорабара тӀехъадараш, хила боагӀача боараме, дӀадахъар. Кхетаче доклад ешаш, наьха кхерамзле лораярахи цӀаьхха нийслуча хатарехи йолча Министерства кулгалдеш волча Татнаькъан Исас теркалдир, укх шера, МЧС болхлоша цу хьакъехъа дӀадахъа деза белхаш.

МоллагӀа дагадроаца хатар иккхача, бахархошка цох кхайкарал деш дола хьал, массе хана, лакхача боараме латта деза. Цу юкье да иштта, нах кӀалхарбахар а, гӀо эшача хана, царна сихха оарцагӀваха веза гӀулакхаш а.

Вай мехка, наха оарцагӀуьхаш болча болхлоша хьаоттаяь, «Кхераме яц пхье» яха аппаратно — программни комплекс я. Цу мугӀарерча наха лораю, наьха кхерамзле. ДӀахо дӀахьош болча белхаца, кхы а дикагӀа тоалургдолаш да из хьал, вай мехка. Бахархой денош, сатем болаш дӀааха деза.

Назране буача кхачана маьхаш тӀатохаргдоацаш администраце тӀахьожам лоаттабу

БІАРХОЙ Муслим

Укх бетта италагӀа дийнахьа, Назране, кхетаче хилар шахьара оптовикашца а, иштта предпринимателашца а. Дийца дош дар, дӀахо йодача хана буача кхачана маьхаш тӀатохаргдоацаш. Цига дакъалоацаш хилар ГалгӀай Республика ФАС, ГалгӀай республика юртбоахама, Роспотреб-

надзора викалаш.

«ХӀанз массанахьара хьал юмадеш а, цу хьакъе оперативни болх дӀахьош да тхо, цу тӀехъа буача кхачана мах айбергбоацаш.

Оршотдийнахьа денз, экономически отдела болхлой моттигашка болхаш а, хьожаш а ба цу гӀулакхага», — аьлар Назрань-шахьара кулгалхочун

хьалхарча гӀончас Темарзанаькъан Мувсас.

Кхетаче цӀоагӀдир, буача кхачана тӀатохаш бола мах, маьхаш айденна латгача хьалашка хьежача 10% мара лакхде йиш яц аьнна. «Фабрика» УКР кулгалхочо, хиланза яргӀоаца кхачана продукци йохкара: шекар, хьоар, коартол, мах боацаш, хӀанзарчоа, болх дӀабахъа моттиг хилча бакъахъа хилар

дош юкьеодоладир», — аьлар шахьара администраце пресс-служба.

Тушолла бетта шийтлагӀа дийнахьа, Назране, ГалгӀай Республика юртбоахама Министерства юртбоахама ярмарка дӀахьоргъа, цига республика бахархой таро хургъа, моттигера продукци арахецаца нахагара, цена ший маьхах из эца.

Магасерча мэре гӀо даьд Донецкереи, Луганскереи бехача наха

Іаьлаханаькъан Адам

Магасерча мэре пресс-службе аьнначох, мэр вола Овшанаькъан Іусман хьалха волаш, пхье администраце кадетски корпусаца цхьана, гӀо де лаьрхӀар Луганскери Донецкери бехача наха.

ЦунахагӀодара йола акци, кхайкаьй цар. ГалгӀайче «Единая Россия» ячача кхуврчаца цхьана, дӀадихъар из гӀулакх вӀашагӀдоллар. Гулььяча хӀамашта юкье, дукхагӀа яраш, вахаре эггара цӀоагӀагӀа эшараш яр.

Беркатеча гӀулакхаца наха хьахьекхар, цигара бехача наха гӀо де, шоаш массе хана кийча болга.

ГалгӀайче эггара йоккхагӀа йола, «Алиф Молл» яха, мах беш йола центр хьайийлай

БІАРХОЙ Муслим

Укх деношка, Назране, «Алиф Молл» яха мах беш йола центр хьайийлай, цо дӀалаьцад 17000 квадратни метр доазув,

цо таро хилиьтар 250 балха моттиг хьаелла, иштта республике йоккхий мах беш йола маркаш цу чу йоагӀаш хургӀолаш. Масала уж я: Спортмастер, М. Видео, Глория Джинс,

кхы дӀахо яраш а, — аьлар «Сердало» газетага Назрань-шахьара пресс-службе.

«Центр лаьрхӀа я, цу чу салолама моттигаш а хургӀо-

лаш, цу гӀишлон кхоалагӀа гӀата гӀа йиь кинотеатр я, берашта лаьрхӀа ловзарий дакъа а да, фуд-корташ я», — аьлар мэре.

Лийца баьккача нахаца болх длахьоргба вай мехка

САМИРАНАЬКЪАН ЭЛБЕРД

Лийца баьккачара мукьабаннача нахаца, длахо болх лоттабу Маггалбикерча АТК болхлоша. Иштта, кьамаьл хилар цар, хлаьтта цавенача цхьаннеца.

АТК болхлоша дувц: «Цхьаца бахьанех лийца баькка, хланз мукьабанна, ценах, шоай вахарах кхийтгача наха нов-

кьостал эш. Го эш хларанена балха оттарца, ший дезалцара гулакх-бувзам тоабарца.

Иштта, лорий дарба эшараш а ба дукха». Иштта дег чура оагув хьаллацаро, глдаро цу наьха дегаш дикагга, нийсагга долча хламан тлехьа сомадоах.

Тесса шоаш ца буталга зийча, уйла-нигат тоаде ловш хургба иштта лийна нах. Нийсача хламан тлехьа аьттув хилба массане!

Галгайчен бокьонаш лораераша, кхыча паччахьалкхен бахархой, миграционни учёте оттабар юхатохаш латт

СУЛТЫГНАЬКЪАН ЙОАКЪАП

«Галгайчен бокьонаш лораераша гучадаьккхад, Российски Федерацие кьабакьа кхыча паччахьалкхен гражданах, кьайлагга миграционни учёте увт-табеш хилар», — аьлар Галгай Республика МВД.

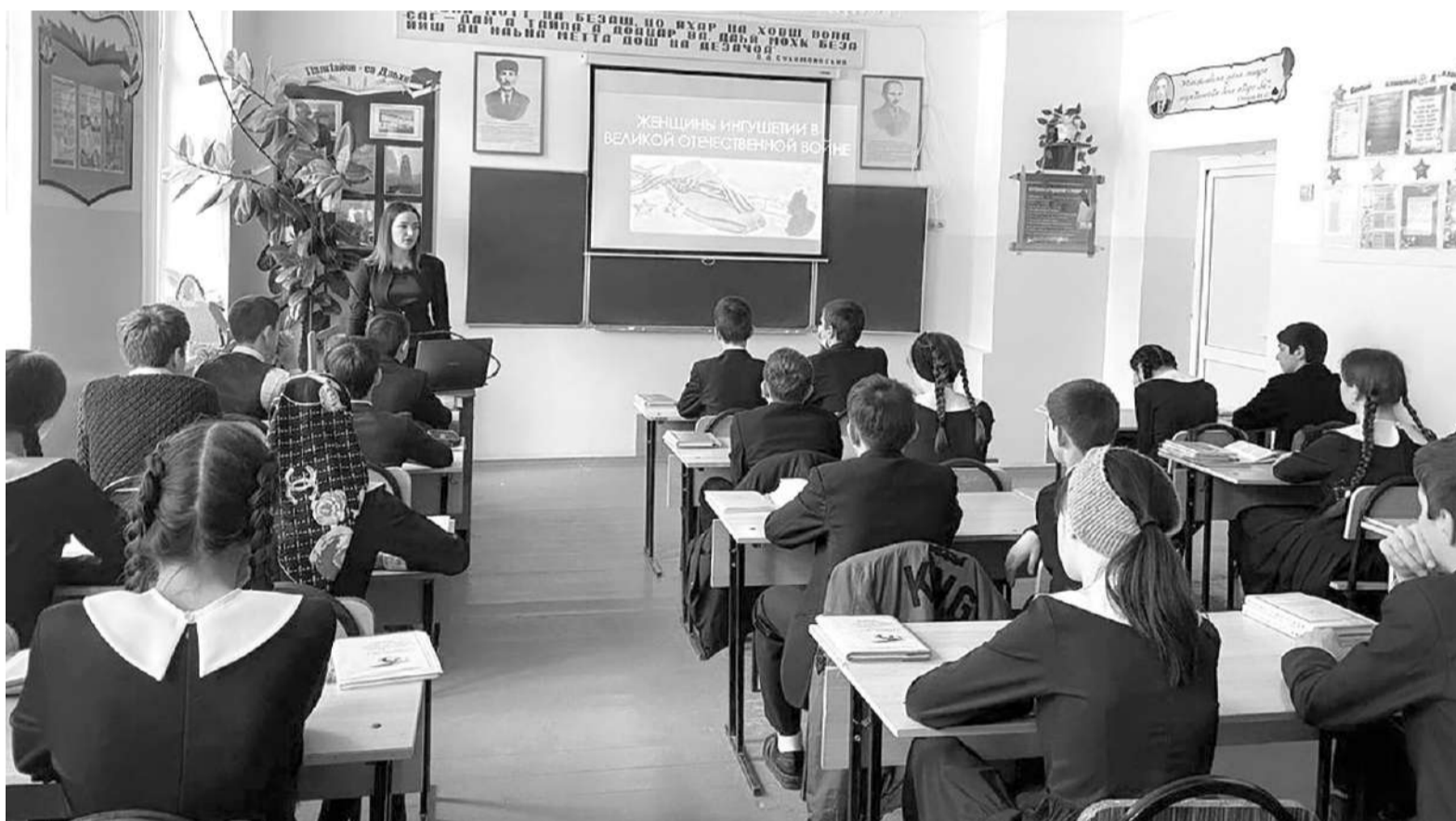
Ши кира длаьаннад, Илдаржа-Галий га гллла йолча ОМВД, иштта Галгай Республике гллла йолча Россе МВД МО, Галгай Республике гллла йолча Россе кхерамзлен федеральни служба Урхален болхлоша гучадаьккха, моттигерча вахархоцо, Азербайджана вахархо, миграционни учёте оттаваь хилар.

Российски Федерацие Уголовни кодекса статья, цу саго зулам даьд.

Шолагга дийнахьа, саккур бетта тьаь ворхлагга дийнахьа, Назране гллла йолча Россе ОМВД бокьонаш лораераша, Галгай республике гллла йолча Россе УФСБ болхлошца цхьана, цу тайпара бокьонаш телхьяь цхьаькха а моттиг гучаьккхар-Узбекистана вахархо бокьонах доацаш учёте оттаваь.

Уж гулакхаш тохкаш да.

Тема юкье вахар хаьда вай кьаман кхалнах дагалоацаш йола, кхетачеш длахьоргья мехка

САМИРАНАЬКЪАН ЭЛБЕРД

Политически репрессеш текхарий Мемориала болхлоша, тахан длаболабаьр боккха болх ба. Республика ишколашка длай-хьай ухаш дешархошта лекцеш еш цар. Бокккача тема юкье дакьа лоацаш хиннача, вай сийдолча, кхалнаха цлараш йовзийт цар берашта.

Из гулакх тахан, кхувш йоаггача тлехьен вахаре, боккха лерхам болаш да. Царех хларанена бовза беза, шоай кьаман сий доаккхаш, халонаш текха турпал-кхалнах. «Пригородни районе чуйодача Редантера, лорий гулакха подполковник хинна Льянанаькьан Ф. Х, Ленинграде тема-арен госпитале кулгалдеш хинна

Наьсарера Тутайнаькьан Асияти, Нинаи, Ленинграде тема денош лавтгача хана, госпитале болх длахьош хинна Манкенаькьан Е. А., цлermaшена чу хиннача госпитале лозабарашка хьожаш хинна Байсаранаькьан Ф. М.; дийца варгвоаца майрал хьокхаш, кьонахашта нийсса болаш чакхбаьннаб тема аренашкка, аьлар Оздой Ламараси, Темарзнаькьан Фатимаси». Шоай кьаман турпалхой длабовзийташ йола кхетачеш дайихьай цар Яндарерчеи, Аьлти-Юртарчеи ишколашка. Вайна цлаккха бицбала йиш ярех бац уж нах! Из санна дола, кьаман длаьхий истори даха деза, хлара сага дег чу. Шоай вахар Юдиллад, цу майрача кхалнаха, маьрша вахар бахьан.

Бокьо йоацаш леладаь герз гучадаьккхар вай полице

СУЛТЫГНАЬКЪАН ЙОАКЪАП

«Маггалбикерча, экстремизма духьале лелаеца кхуврча болхлой, Россе кхерамзле лораеца федеральни служба моттигерча кьаьбегамхошца цхьана, цлагга чухьожаш хилар», — аьнна хоам бир цу даькьа тарча наха.

Чухьажар дувзаденна дар, бокьо йоацаш герз леладара, из дла-хьа кхяхьара гулакхаца. МВД болхлоша яхачох, чухьежача цлагга корайир 9 мм калибрах йола тепча. Дикка баьча тохкамо хьаьккхар, «МР-371» яхача, сигнаьни тепча хьаь из йолга. Цул совга, цлагга корайир 17 патрони, ши магазини. Герз леладаьчун гулакх судо дувцаргда. Тахан из саг лаьдала кара ва.

ЖКХ луш бола мах, кабстта йолча бокъонех хилийтара дола кердадараш, юкъедоахарех я ГалгӀайче

Султыгнаькъан Йоакъап

РФ цхьацца йолча субъекташа, коммунални хьалех луш бола, мах къоастабир.

2022 шера №283 йола, Россее Правительствта соцам ЧӀоагӀбир, укх денюшка.

Хоам бу, из социальнo-экономически эксперимент СКФО гӀолла, 2022 шера денз йолаш я.

Пилотни регионашта чуйоагӀаш я: ГалгӀайче, Дагестан, Къилбаседа-ХӀирийче-Алания.

Из проект юкьейоалаяра бахьан да, ахкан шоллагӀа беттагара денз, РФ субъекташка энергетика, ЖКХ предприятиш дегӀайоалаяр юкъедоккхаш хилар.

Иштта, кийча хила дезаш да экономически маьхаш, вӀашагӀйохкаш я ресурсаш лорадеш йола центраш: хина, хий дӀаюха диллара, йӀовхала оператораш.

ХьалхагӀа хоам баьбар, ГалгӀайче хина Галашо яра, хий дӀаюха дахийтара, регионални цаӀ вола оператор болх бе волалургва аьнна, из деш да энергетика, ЖКХ предприятиш дегӀайоалаяра.

Говзанчаша яхачох, из юкъедакхаро таро хулийтаргья, ГалгӀай Республика бахаршошта, хих дӀадала деза ахча цаӀ болча маьхаш хилийта.

Техьа тӀадоагӀаца шерашка — ГалгӀайченна, Дагестана, Къилбаседа-ХӀирийченна 7,5 миллиард сом лургда энергетика, ЖКХ предприятиш, экономически дегӀайоалаяра.

ГалгӀайчен энергетикаша дӀахьош я, кхерамзлен электричество яха, акци

ГӀаьлаханаькъан Адам

Назранерча №3 йолча, юкьерча ишколе дӀайихьар, «Россети Северный Кавказ» филиала говзанчаша, «Кхерамзлен электричество» яха урок.

Из урок, берашта юкье, дӀаяхьара маӀан дар, электроэнергетика объекташта юхе ловзаш дола, бераш зуламах лорадар, — керттара маӀан — ловзарах а, цхьайолча моттиге, зе дала тарлу.

Энергетикаша берашта хьалдаьккхар ток яхар фуд а, цӀагӀа а ара а цу дешах мишта лоравала веза а, оборудоване тӀа из дош хьалхадоккхаш лагта знаках малагӀаш я а.

ДӀахо берашта дӀадовзийтар, ара ди къувкъаш енача ханашка, ток чуйоагӀаш долча гӀирсашта мел гаьна вала веза, тока аьшкасаргах лоравалар, тока бӀоагӀашта тӀавалар, нагахьа санна улув гӀолла тока аьш-

касарг бодаш хилча, цӀенна тхов тӀа е кхьийолча гӀишлон тӀа хьалтӀавалар, цунна юхегӀолла урагӀа муш а е кхьийола тӀирга тоссаш ловзар деш хилар мел унзара да, ток тоха йиш йолаш хиларга диллача. Иштта, хьалхадаьккхар, нагахьа санна, сага ток тега моттиг хилча, хьалхара новкъостал дар мишта хила деза.

Берашта, лаьрххӀа царна гойтара яккха, тока кхерамзлен селфи дӀагойтар технически объекташкара сурт довзийташ.

Урок йистейоалаш берашта, де йиш йоацача хӀамай пхийтта моттиг тӀайола памяткаш елар, нагахьа санна, цу тайпара хатар хинна моттиг нийсьелча хьалхарча арӀах де дезар тӀадолаш.

ЧӀоагӀа лоархӀаде да берашца цу тайпара болх дӀабахьар, цар дика теркам тӀабохийт иштта деча хьехара, из даима цар дегашка дуссаш да. Тха декхар да берашта, ма дарра,

из сурт дӀадовзийтар, уж воча хӀамах лорабар. Цу тайпара бола кхетам, дешара кхуврчашка а цӀагӀа а, луш хила беза, ресурсаш лорадара терко тӀайохийтаргӀолаш», — аьлар «Россети Северный Кавказ» — «Ингуэнерго» филиала кулгал-

хочун декхараш кхоачашдеш волча ГӀоандалой Ислама.

Энергетикаша кийчью лаьрххӀа йола, хоамий материалаш дешархошта лаьрхӀа, телеканалашка гӀолла дӀагойт токах лоравалара лаьрхӀа йола, роликаш.

«Водоканала» болхлоша, Йоккхача Ачалкхен, хий чу леладеча сетешка лостам бир

Самиранаькъан Эльберд

Йоккхача Ачалкхера бархӀнахьа хий иккха моттиг тоайир, «Водоканала» болхлоша. Дукха ха йоацаш, укхазарча хий хьахецача магистральни даькьа тӀа, хий дӀаюха хьожадеш йола арматура хувцаш болх керда боаккхаш бар уж, цудухьа, цу ерригача хий чудолча системан а лостам бе таро хилар. Цига, царна, новкъостал деш хилар моттигера администраци.

«Хина кхоачам Галашбеш бола загал бахьан долаш, хӀанз, хий юхасоцаде а дӀалаьгӀде а таро хургья цхьацца долча даькьа тӀа, из эшаш хуле.

Цо, иштта, таро хулийтаргья, нагахьа санна, цу юрта хий иккха моттиг нийсьелча деррига хий дӀа ца къовлаш, эшшача моттигера хий соцаде. ХьалхагӀа, цхьацца хица нийсденна кхоачамбо-

ацар юстардаккхара, ерригача юртара хий соцаде дезаш хулар», — аьлар МагӀалбика

района администраце пресс-служба.

Хьун кхерамзле лораяра гьулакхаш кхоачашдеш ба МЧС болхлой

Султыгнакьан Йоакьап

Хьу цѳерах лораш дола, докхий белхаш дѳадахь арабаьнна ба МЧС болхлой. Эггара чѳоагѳа лораяра болх дѳабахьа безарех я, таханарча дийнахьа, Джѳайрахьы Ольгетѳеи.

Уж юрташ хьуна юхе яда, цунга хьежжа, лораш езачарна юкье хьалха латт. МЧС болхлочо Хамхой Тамерлана яхачох, болхлой шоай гьулакх дѳахьош ба тахан. Цѳаьхха хила тарлуча хатар лархѳа оттаде деза кьахаташи плани кийча да. Дѳадахача шера, вай регионеш, хьунагѳа цѳи яьнна кхо моттиг хилар.

Цѳеро дѳалаьца хинна доазув, цу хана, 14 гектарага кхоачаш дар. Цу гьулакха болхлоша теркалду, соакхара йокьаенна йоли, лаяттар кьаьна буци йоагяро, цѳи доккха зе деш дѳа-хьа йоаржае йиш хилар.

Цу хьала тѳа из ца кхачийта гѳерташ, тахан, нахаца кьамаьл деш, ма дарра, дерригнех уж дѳакхетабеш болх дѳабахьа арабаьннаб МЧС болхлой. Цѳераца лоралуш хилар дех цар, бахархошка!

Магѳалбика района администратце кулгалхо, юрташкара хьал довзаш чакхваьлар

Гѳазданаькьан Ахмад

Магѳалбика района администратцен кулгалдеш вола Кхузнаькьан Кьамбулат, Инаркьеи Дола-Коаи яхача шин юрта санитарни хьал тохкаш хилар. Шезийна кхоачамбоацараш, юрта администратцен болхлошта хьалхадьа, йоккха юкье ялалехьа, уж юстардах аьнна тѳадиллар, юртех

дог лазаш волча, хьакима.

Дола-Коарча администратце кулгалхочунца, Узанаькьан Хизираца, юртача культура цѳагѳа ваха хилар Кхузнаькьан Кьамбулат. Хьакимо техкар библиотекера болх. Теркаме лаяцар, культура цѳагѳа дѳакхухьача кружокашта юкье чудоагѳараш. Иштга, гѳишлон санитарни хьал до-

взаш, болх дѳабихьар цо.

Инаркьерча «Магнит» яхача тика чура маьхаш, мишта латт хьажар, Кхузнаькьан Кьамбулат, Дола-Коара ваьлча. Даарашта Ютаувтѳадаьча маьхашка, кхача ширбаьннабий; шурийцара, дулхачара даараш мишта лораш хьожаш чакхваьлар. «Тухан тхоашта могор деш да тхо, вай бахархошта хало хургѳоацаш, уж

маьхаш лорадеш.

Аьттув дикагѳа хургболча нахаца бувзам лелабеш, наха аттагѳа дар де гѳерт, тхоай болча низаца. Вайх хларавар, тахан, этгача хьалах кхеташ хила веза! Иштга, цѳаьхха, хлама хувцаделча цхьа барт болаш дѳачакхдала деза вай», — аьлар Кхузнаькьан Кьамбулата тикай даьшка.

Галгъайче эггара кѳезигагѳа кредиташ ийцад, Россе гѳолла дѳалаьрхѳа

Султыгнакьан Йоакьап

Эггара дукхагѳа кредиташ ийцад Калмыке, эггара кѳезигагѳа — Галгъайче. Царна юкье бархѳаза башхало я, аьнна хоам бу, Российски Фераце гѳолла хлара шера

дѳахьоча рейтинге РИА Новости.

Цу хоам хьагойтачох, експерташа ийчаца кредита ларда тѳа экономика гойтам дѳалаьрхѳаб, мехка Центральни банка статистиках, цу юкье

дѳалаьрхѳад бахархой алапеш, иштга РФ субъекта бахархой экономически оагѳорахьа мел дакьалоацаш ба.

Декхарийла хилара сурт, Россе областашка гѳолла, белгалдоалаш да. Дукхагѳа кредиташ ийчаца Калмыкена уллув

латт Тыва, Удмурти.

Аналитикаш яхачох, Галгъайче, декхараш кѳезигагѳа хиларга диллача, банка декхарийла нах хилара процент, шера доагѳа алапѳара, 12% я.

Телефонашта эша гѳирсаш дихьар ѳаьдало дѳалаьцав

Султыгнакьан Йоакьап

Магѳалбикерча МВД болхлоша, укх бетта 11-ча дийнахьа, чухьожаш дѳабихьача белхах, лаяцар кхо саг. Уж бехке бу, телефонаштеи машена магнитолаштеи эша, оатхалаш яхьарах.

Магѳалбикерча тика чу а баьнна, из ийрча гьулакх даьд бахархоша. ѳаьдало кьахьегаме дѳабихьача белхо, лочкьор даьраш гучабаьхар. Шоаш гучабаьнналга хайча, шоай бехк дѳатѳаэцаш, лочкьаья хламаш хьаелар цар. Атгача ахчо ѳехабаь, наьха хламах бѳаьхий хила гѳийртараш ѳаьдала кара ба тахан. Дикка уйла е ха хургья царга, безаме йоацача фусаме бийсаш йоахаш

Ӏахильганаькъан Заретай романа презентаци, хургья къаман библиотеке

ГӀазданаькъан Ахьмад

Керда роман яздаьд ший дешархошта Ӏахильганаькъан Заретас. Цун презентаци дӀахьоргья, хьатӀадоагӀача ерача дийнахьа, Къаман библиотеке.

«ГӀаьнара безам» яхача доккхача романа, дукха кӀоргленаш ювцаргья ше дешархошка. Керда роман яздаьд ший дешархошта

Ӏахильганаькъан Заретас. Цун презентаци дӀахьоргья, хьатӀадоагӀача ерача дийнахьа, Къаман библиотеке. «ГӀаьнара безам» яхача доккхача романа, дукха кӀоргленаш ювцаргья ше дешархошка.

Ӏахильганаькъан Зарета тахан вай мехка санна, доазол арахьа а йовзаш цӀихеза поэт-прозаик я. Дукха йоазонаш да автора, хӀаьта роман, хӀанз, хьалха арадоалаш да. Прозаца, поэзаца ший кхоллам без-

араш чуозаш бола, массехк гуллам ба Заретай вай библиотекашка. Россее йоазонхой Союза доакъашхо я вай мехкахо.

Владикавказерча университета филологически факультет яьккха, ишколе хьехархо йолаш къахьийгад цо. Тахан, дикка, гаьнаьнний цун цӀи. Зарета хьинаре къахьегарех я. Теркалде деза, ГалгӀай меттала санна, эрсий меттала а цо яздеш хилар.

Презентация
«ГӀАЬНАРА БЕЗАМ»
Ахильгова Зарета

НБРИ им. Дж. Х. Яндиева,
ул. Луначарского 106,
г. Сунжа

17 марта
14:00

Лоаман йиий турпалал гойташ йола, спектакль хьокхаргья ГалгӀай театро

ГӀазданаькъан Ахьмад

ЗӀамагӀа болча хьажархой театро хьокхаргья, ГалгӀай цӀихезача турпалхочун Тутайнаькъан Аьсета, вахара никь бувцаш йола спектакль. Укх бетта 15, 16, 17-ча деьношка театре хьеж, лоаман йиий деналах, майралах дар го безамбарашка.

УнахцӀенон Ӏилман хьалхара кандидат хиннача Аьсета, вахара никь хьабдаб тӀема юкье. «Спектакле дувц, ла ма могга, хала долча деьноех! Тутайнаькъан йижарий Аьсети Нинаи тӀема аренашка доккха декхар тӀаийца, моастагӀун наькъаш тедаш лелача хана, цар дезал хийрача, бирсача Казакстане бигар цьаьккха бехк боацаш. 1944 шера, гуйран шоллагӀа бутт бар лаьттар. Тернополь оалаш хиннача Украинерча пхье, вахарах хоададир моастагӀаша къонача йиий. Мел доккха Ӏазал шийна тӀа мара цаоттадарах, майрача лоаман йоӀо, гучадакханзар бирсвеннача моастагӀчоа дезар. Ший даь хьехарах кхийна, вахара наькъа тӀа яьнна къаман сийдола йоӀ я из. Даьхен сий дохаргдарех яцар майра Аьсет! Вай вахаре цӀаккха а йицьяла йиш йоаца цӀи я из!» — дийцар тха газетага, спектакла режиссер — постановщик йолча Хадзенаькъан Лейлас.

«Литературни ГалгӀайче» яхача журнала ткъаь пхий шу дуз

ГӀазданаькъан Ахьмад

Тахан, нийсса бӀаьшерен дийлагӀа дола дакъа дуз, литературно-художественни «Литературни ГалгӀайче» яхача журнала. Ткъаь пхий шу хьалха, цу журнала хьалхара номер араьялар, ГалгӀай художественни, публицистика оагӀув дегӀайоалаеш. Журнал арахецаш къахьийгар а, цунна керте лаьттар а дӀахо дӀа мел йо-

дача хана цу тӀехь керттара редактор волаш къахьийгар а вар, дика вовзаш, цӀихеза вола йоазонхо, эрсий Ӏилма дийша сар Малсаганаькъан Увайса Або.

«Ше арадувлача ткъаь пхий шера, ши бӀаь шерарча ГалгӀай исторе оагӀонаш юкьеюалаьй цо. Цу журнала оагӀонаш тӀа го йиш яр ГалгӀай исторе эгтара кӀоаргагӀа йола оагӀонаш, цун Ӏадаташ, эздедаца дувзаденна,

вахарера хоза гӀулакхаш, халкъа багахбувцам.

ХӀара журнала номер хьалйиза хул вай къаман тайптайпарча ханара цӀихеза хиннача поэтеи йоазонхой дувцарех, уж шерагӀа бовзийташ, царна карагӀдаьннараш дувцаш.

Эрсий а дуненна а классикай йоазонашта кепа тох, таржам а деш, журнала тӀа. Цу тӀа иштта, дувц эрсий а ГалгӀай а йоазонхошта юкьерча бувзамах. Жур-

нало вӀашкаоз къамаш», — аьлар «Сердало» газета интервью луш МагӀалбика района Центральни библиотека директора, Россее культура цӀихезача болхлохо Иленаькъан Марема.

Карарча хана, «Литературни ГалгӀайче» журнала 25 шу дузаш, магӀалбика библиотекараша лаьрххӀа бола гойтам кийчбаьбар, цу журнала тӀа, ГалгӀайчен исторе махбараш мел юкьеденад а дувцаш.

Йозонхочун,
Горчхананань-
къан Бадрудина,
кхоллама
мастерской
хъайийлар
ГалгӀайчен
Къаман
библиотеке

ГӀаздананькъан Ахьмад

ГалгӀайче, наркоманена духьалара акцеш дӀахьош я

Султыгнаькъан Йоакъап

«Укх деношка, Магасерча ГБОУ «Лицей — берий беш» дӀайихьар профилактически мероприятия «Скажи наркотикам нет», цунна маӀан дар, кагийбарашта лертгӀа вахараникъ хьалхабоаккхаш бола, кхетам балар аьнна», — хоам бир ГалгӀай Республика МВД.

Цу пайданерча гӀулакхе дакъа лоацаш хилар, Магасе гӀолла йолча, Росссе МВД Отд ПДН инспектор, полице капитан Пхыленаькъан Х., ГалгӀай Республике гӀолла йолча Обществени совета доакъашхой Ваделанаькъан Д., Таьлаханаькъан А.

Таьлаханаькъан Иалихана

дийцар ладувгӀархошта, наркотикашца дувзадenna гӀулакх мел ийрча да а, цкъа цунах кхийттар юхавала могош ца хиларах а, иштта цу саго мел доккха зе ду шийна а наха а.

Цо бераш тӀахьийхар: спорт езаш хилара, нийса никъ ле-лабара, шоай унахцӀено лора-яра, шоаш а шоашта гонахьар-бараш а цу воча зуламах лора-бара.

Керттерча нарколога Ваделанаькъан Джамбулата, лицей дешархошта, дийцар: наркотиках цкъа кхийттар саг юхавала могош ца хиларах а, иштта цо сага унахцӀенонна доккха зе деш хиларах а, цул совгӀа, наха юкьера из массаза воча деша-ца белгалвоалаш хилар а, из бахьан долаш, гонахьара нов-

къостий цунах дӀакъасташ хиларах а.

Говзанча дийцар, берашта наркотик юкьеяккхаро психически а эмоционални а зе деш хиларах, мел цӀоагӀа унзара да, кхьметтел, цунах цхьа молха малар е маха тохар.

Ший аргӀах, Пхыленаькъан Хьавас дийцар берашта, наркотиках кхийттар саг малагӀа административни уголовни бектокхаме отт, из озаш е тохаш, е йохкаш хиларах.

Кагийбараша цӀоагӀа терко тӀайохийташ ладийгӀар, иштта шоашта хетар а аьлар цу хьакъехьа, дӀахо цар дийцар, шоашта юкье нийслуш долча социальни хьалех.

Хьалхадоаккх, ГалгӀай Республика доазон тӀа, ГалгӀай

Республика МВД наркотикашта тӀахьожам лоаттабеча Урхалено «Хоам бе мичахьа йохк наркотикаш» яха, Росссе юкьяра акци дӀахьо 2022 шера, ту-шола бетта дийтлагӀа дийнахьа денз, ткъаь пхелагӀа денга кхаччалца.

Из лоархӀаме мероприятия дӀахьош, бокъонаш лораераш лаьрхӀа ба региона бахархой а юкьебаха, из унзара зулам юхатохара.

Иштта, лакха говзал йола, лорий новкхостал дергда наркотикаш лелаерашта, эшаш хуле.

Бахархоша а, шоай дакъе, полицена, наркотикаш йола моттиг гучаяккха новкхостал де деза.

ГалгӀайчен Къаман библиотеке болх дӀаболабир, Горчханананькъан Бадрудина «Кхоллама пхьоале» яхача мастерской, из хъайийлар «Гений места» яхача федеральни проектах. Хьалхарча урокашка, укхаза ладувгӀаш хилар, Шолжа-пхьерча № 1 йолча, юкьярча дешара школа дешархой.

«Проект лаьрхӀа я, къона автораша литературни говзал ИомаергӀолаш, иштта царна кхоллама никъ дегӀабоалабара новкхостал а дергдолаш. Занятеш дӀахьош, Горчханананькъан Бадрудина прозаически жанрах лаьца дийцар, йозонхой балхаца дола масалаш доаладир, лоацца дувцараш язdechа хана, цу юкье къаман йозув а долаш, малагӀа кхоллама говзал юкье яккха еза, шаьрагӀа уж дӀадовзийташ. Кхоллама декхара лаьрхӀа Горчханананькъан Бадрудина йоккха йоаца сюжеташ ялар, дешархоша, шоашта хеташ дола дувцар цох оттадергдолаш», — аьлар «Сердало» газетага ГалгӀай Республика Къаман Библиотеке.

Из мастерской хьаелларо, духьачар терко тӀаззай ала йиш я. Цу наькъа тӀа шоашта ховр, кхувш йоагӀаца тӀехьенна хьалхадаккха а дӀахьеха а бехка хилар йозонхой, пошташ: Малсагананькъан А., Матенанькъан И., СапрагӀалананькъан М., Садакъананькъан Э. Йозон говзанчашца хиннача кхетачено, шоай кхоллама никъ лахара тӀаберзабир кагийбараш.

Карарча шера, ГалгӀайче, цхьайтта ишколалашка спорт дӀаяхьара хьалаш хургда

Самирананькъан Элберд

«Образование» яха къаман проект маьхальяккхаро, дика толам баккха таро хулийтаргья ГалгӀайчен ишколалашка.

Из проект маьхалйоаккхаш, региона ишколалашка, дешархошта лаьрхӀа, дика хьалаш вӀашагӀдохкаргда. Уж да хьалхарча аргӀах, физически культура, спорт дегӀайоалаяра тӀадерзада.

«Цу тайпара хьалаш хургда: МагӀалбика, Магаса, Илдарха-гӀала ишколалашка, иштта Таьлий-Юрта, ТӀой-Юрта. Цу юкьяра дешара ишколалашка ремонт ергья спортзалашта, спортклубашта лаьрхӀа йола инвентарь эцаргья, иштта физическая культура уроках дӀаяхьара

лаьрхӀа дола, доазув а къоаста дергда», — аьлар «Сердало» газетага, ГалгӀайчен дешарей Илманей министра Бокананькъан Аьсета.

ДӀадахача шера, цу тайпара хувцамаш дӀадиьхар бархӀи ишколе. Карарча хана, цу гӀулакха лаьрхӀа хьаьжадаьд 23 928 эзар сом. (Федеральни бюджетера — 23 689,06 эзар сом, республикера — 239,28 эзар сом).

«МагӀалбика № 5 йолча ишколе, керттерча-пхье № 1 йолча лицей-берий беша, Таьлий-Юртарча ишкола ремонташ ергья спортини залашка, иштта йиь юкьяра дешара организацешка: Илдарха-ГӀалий тӀарча № 4 йолча ишколе, МагӀалбика № 11, № 13, № 16 йолча ишколалашка спортплощадкаш хьальбергья. МагӀалбика №

2, № 16, № 6, № 13 йолча ишколалашка, Магасерча № 2, Илдарха-ГӀала № 4, ТӀой-Юрта № 4 йолча ишколалашка, шахматех йола спортини клубаш хьаяра эшаш

йола инвентарь эцаргья, цу юкье йоагӀаш я: волейбол а, баскетбол а, гимнастика а», — аьлар моттигерча дешарей Илманей Министерства пресс-служба.

Кхоллама музейе суртанч волча Пхъаранаькъан Галихана гойтам хургба

ГӀазданаькъан Ахмад

Вай мехкарча кхоллама музейе, боккха кийчам ба дӀахьош. Цига хургба, суртанча волча, Пхъаранаькъан Галихана кхъаьегамма болла гойтам. «Кхоллама дийна низ» аьнна цӀи тиллача гойтама юкье да, суртанча дукха белхаш. Укх бетта, 17-ча дийнахьа, бӀарг тӀаозаш йолча цу холзалца, дог гӀоздаккха йиш хургья шоай къаман кхоллам безарий.

«Пхъаранаькъан Галихана кхоллама кхъаьегам тайп-тайпара ба. Цу кхеллача белхашка хъежача хов, из мел дукха хӀама дайна, дукха хӀама довзаши дезаши ва. Суртанча ший тайпара хожа оамалаш, вахарцара чам, зе йиш я белхашка хъежаш ха яккхача. Къаьстта, цу оагӀоно дезадолийт наха цун белхаш.

Дукха да хъажархошка дувца, декъа», — аьлар тха газетага музейе пресс-служба. Аьттув хилба, беркате оагӀув кхеберий!

ГалгӀай мехкарча туруператораша дакъа лаьцар, къамашта юкьерча туристически гойтаме

ГӀаьлаханаькъан Адам

Къамашта юкьера, 28-гӀа МПТ-2022 яха, туризмах болла, гойтам дӀабиьхар, тахан, Москверча «Крокс Экспо» оалача моттиге. Из форум, тахан, 28-гӀа дӀаийхьай.

Из да хӀама хъадерий доазув. ХӀара къамо гойтар шоай даараш. Дерригача дунен тӀара кхъаьегамхой гулбеннабар цига. Цу гойтамо нах, иштта шоайла вӀашкаоза, дӀа-хьа бовзийта 30 шу да.

ВӀаши беркате болла бувзам чӀоагӀбир, цига хӀама хъадераша. Цу гойтаме дакъа лаца, вай туруператорашта, гӀо дир туризмах йолча Комитета.

ГалгӀайчен студенташа техкар, мехка истори шоашта дикка довзий

ГӀазданаькъан Ахмад

«Са даьи даь-даьи лаьтта» яхача, хъаькьал гойташ болча къовсама юкье, даьи исторенцара шоай кхетам тохкаш хилар галгӀайчен студенташ. Уж бар — Назранерча лорий колледжа студента-

ши, политехнически колледжа дешархойи. Мемориальни комплекса болхлой бар, из брейн-ринг кагирхошта вӀашагӀеллар. Россена юкье вай мохк дӀачубаха 252 шу дӀазара, хетадаь дар из гӀулакх. Цу беркате кхетаче, студенташа хъекхар къаман культу-

раца, географеча, къаман истореца дувзаденначох, тахан, шоай болла кхетам. Кхъаь турах латташ яр брейн-ринг.

Котало лорий колледжа дешархошка йолаш, чакхдаьлар гӀулакх. «ГӀадвугаш да, вай къонача тӀехьено шоай къаман ис-

тори, цун культура лоархӀаш хилар. Царца дувзаденнараш царна дика ховш хиларо, дега тоам бу. Тахан кагирхоша, геттара хозахеташ, дӀагӀаьц уж тайпара кхетачеш», — аьлар тха газетага, из беркате гӀулакх дагадехараша.

Драматически театро, «Беке кӀонгаш» яхача, спектаклега хъажа бех республика бахархой

Самиранаькъан Эльберд

Цихезача йоазонхочо, Боканаькъан Ахмада, яздаьча романах вӀашагӀеллача спектаклега хъажа бех, драматически театро, республика бахархой. Из кхоллам безарий аьттув хургба, тахан, театра

YouTube-канале гӀолла цунга хъажа.

ГалгӀай меттала спектакль тоаеш кхъаьийгар ва, режиссер вола — Къоастой Мухьмад-Башир. «Беке кӀонгаш» яха роман ца довзаш, тахан, вайна юкье атта саг хургвац. Автор волча,

воккхача йоазонхочо, Боканаькъан Ахмада цу книжка тӀа ювц, революци ялалехьа вай къаманга хинна ханаш.

Хъажархошта гургда, галгӀай къаман цхьан юрта, цу хана, лаьтта вахар, галгӀаша тӀема ханашка леладаьр а довзаргда. Керттера турпалхой

ба — къе, миска ваьхача Беке кӀонгаш Хьасани Хьусени. Бера хана денз да воацаш бисе, шоай вахар бе а делла дӀабаха безаш хул уж, дунен кӀизалца кӀувсаш. Революцен юкье цар лаьцача даькхьах дувц спектакле», — аьлар тха газетага, ГалгӀайчен театре.

Белгалде деза, Росссе маьха лакха боаца Гишлон кхоачам хьабеш ба аьнна. Султыгнаькъан Йоакьап

Спасибо нашим докторам!

Уважаемая редакция!

В конце февраля нынешнего года я, почувствовав сильное недомогание, отправился за помощью к медикам в Сунженскую районную больницу. Когда находился в ожидании консультации врачей, состояние было очень тяжелым. К счастью, ко мне подошла и поинтересовалась моим самочувствием заместитель главного врача Сунженской районной больницы Марем Хас-Магомедовна Балаева. Она оперативно организовала весь цикл обследования, которые мне были необходимы. Врачи назначили мне амбулаторное лечение, объяснили какие средства использовать.

Благодаря помощи, доброму отношению Марем Балаевой и ее коллег, я вновь обрел здоровье.

От всей души хочу поблагодарить за ответственное отношение к больным. Пожелать успехов и счастья.

**С уважением,
Муса Матиев, житель
Джейрахского района РИ**

БоаггӀача боараме дӀагӀоргба, керда гишлош йоттара болх

Султыгнаькъан Йоакьап

Маьха сов лакха йоаца гишлонаш йоттара мел эшар, таханарча дийнахьа, вай мехка арахецаш да. Гишлоний белхах болча кхуврче тхога аьнначох, хьаде йиш мел яр кхоачашдеш да тахан, вай республике гишлонаш урагӀгьаьхара тӀехьа эшаш мел долчун. Ший аргӀах дӀахьош ба, хӀара объекта болх. Къаман проектанга гӀолла, 2024 шу кхачалехьа,

дукха гишлош я вай мехка хьальйотта езаш.

Укх шера, чакхбакка безача белхах да, 170 эзар квадратни метр доазув чулоацаш дола, доккха цӀа хьалдар. Цу гулакха тӀехьа, эшаш мел дар, кхоачашде хьожаш ба бехктокхаме бола болхлой.

Кертгерачарех дола гулакхаш да аьнна, тахан, белгалдаь латт хьакимаша аварийни оалаш долча ценошкаранах паргӀатбахари, кхераме

доаца, дика наькъаш даккари. Росссе президента баьча соцамах, гишлонца дувзадена-раш, тахан, лакха тӀахьожам болаш дӀахьош да. Цу хӀаман тӀехьа кӀахьегараша яхачох, квартирий мах 10-15% лакхагӀа хургбац. Болх беш боахкарашта мел эшар, таханарча дийнахьа, кийчча латташ да. Цул совгӀа, доазон дехьара инвестораш Росссен юкьера дӀакъасташ хуле, Росссера кхуврчаша шоаш дӀахьоргба из болх, эшаш мел дар шоай кӀа-

хьегамца хьакхоллаш. Белгалде деза, Росссе маьха лакха боаца гишлон кхоачам хьабеш ба аьнна.

Тахан долча беркатага хьажача, Европагара хӀама эшаш дац вай гулакх. Гишлонаш йотташ боахкарашта сигнал дӀаенний, шоай болх дӀаболабий чакхбакка аьнна. ХӀаьта, гишлон кхоачам лоаттабеча кхуврчашка дӀааьнна латташ да, цу хӀаман тӀехьа маьхаш айдара гулакх, чакхдала йиш яц аьнна.

ГалгӀайчен предпринимателаш тӀахьех буача кхачана маьхаш тӀа ца тохара

ГӀазданаькъан Ахьмад

ГалгӀайче, региона Кулгалхочо Келматанаькъан Махьмуд-ГӀаьлас тӀадилларах, ГӀаьдал структурай болхлой, юр-

ташка бахача нахаца болх дӀахьош ба, кхачана продукци йохкара хьал мишта латт дувцаш.

Цу тайпара цхьа кхета-

Дешара кхуврча кулгалхочун, 30 эзар сом, гӀод техад

Султыгнаькъан Йоакьап

Шолжа-пхьерча прокуратура дӀабиьхача тохкамо гучадаьккхар, цхьан дешара кхуврче, терроризмах лоравалар, ший хила доаггӀача боараме, дӀадодаш ца хилар. Из гулакх, иштта, ледара дитарах 30 эзар сом гӀод техад, цу кхуврча кулгалхочунна.

Шолжа-пхьерча прокуратура, болх дӀахьош, рейд яьй, дешара моттигашка терроризма духьалдараш мишта лораду хьожаш. ДӀайиьхача рейдо хьаьхьекхар, чууха нах дӀаьзбеши лорабеши йола моттиг, цхьан кхурче, вӀалла, йоацаш хинналга.

Прокуратура, цу хӀамах доагӀа 30 эзар сом гӀод тохаш, тохкам бир цу гулакха. Тахан латтача хана, геттара чоагӀа, лорае эзарех я, къаьстта, из моттиг. ЧувоагӀар, аравоалар малув ховш хила деза, дешара кхуврчашкара гулакх.

че дӀайиьхар Вежарий-Юрта, Южне, Махьмад-ХитӀе бахархой гулбенна. Кхетаче дӀайиьхар Южне Культура ЦагӀа, цига баькка хилар ГалгӀай Республика Халкьа Гуллама депутат Дарсиганаькъан Мухьмад, из ва муниципальни даькъа тӀара кхачана маьхаш айдергдоацаш тӀахьожам лоаттабеш, цунца цхьана, цига вар — МагӀалбика района администраце кулгалхочун декхараш кхоачашдеш вола Кхуззнаькъан Къамбулат, иштта депутатий районни Со-

вета кулгалхо Гулой Къурейш. Кхетаче дӀахьоча даьбалоацаш бар: юрта совета депутаташ, юкъярлонна доакъашхой, моттигера предпринимателаш.

«Кхуззнаькъан Къамбулата аьлар, тахан латтача хьалашка, кхачана кхерамзленна ГӀалашо яра, предпринимателаша маьхаш лакхдар нийса хургдац аьнна, граждански декхар кхоачашдара уж тӀахьийхар цо», — аьлар «Сердало» газетана МагӀалбика района администраце пресс-служба.

12 НАБКЪАШ

В Ингушетии обустроили улицу, на которой жил первый Герой России Сулумбек Осканов

АХМЕТ ГАЗДИЕВ

В региональном Министерстве автомобильных дорог сообщили о завершении работ по приведению в надлежащий вид улицы Партизанской в ингушском селе Плиево. Просьба привести в порядок улицу, где когда-то жил первый Герой России Сулумбек Осканов, прозвучала во время «Прямой линии» с Главой Ингушетии в декабре прошлого года.

«Поручение, данное Минавтодору Ингушетии Махмудом-Али Калиматовым, исполнено в полном объеме. Выполнена укладка асфальтобетонного покрытия на указанной улице, устроены съезды. Кроме того, проведена установка уличного освещения вдоль всей улицы», — рассказали газете «Сердало» в пресс-службе Министерства автомобильных дорог Ингушетии.

Республика хьакхоллара ден хетаяьча кийчоных дийцар, Илдарха-ГӀалий тӀа

ІАБЛАХАНАБЪАН АДАМ

Тов бетта 4-ча дийнахьа дездергда вай къамо, республика хьакхоллара 30 шу дизар. Цу ден лаьрхӀадарашта кийчо еш, доккха белхаш да вай регионе тахан дӀахьош.

Илдарха-ГӀалий тӀарча мэре вӀашагӀеллача кхетаче дийцар, тахан, цу дешах лаьцараш. Кхетачен кулгалдеш хиннар вар, Малсагананкъан Иналук. Гулбеннараша хьоахадир, пхье дӀаяхьа оттаяьча акцех. Цу юкье хургда: тайп-тайпара дола гойтамаш, спортивни яхьаш, юртбоахама ярмаркаш, кхоллама конкурсах, кхетам гойташ йола викторинаш, белгалбаьннача наха, цхьацца, совгӀаташ тела акци.

Теркаме лаьцар, пхье куц тоадар, цу ден лаьрхӀа. Иштта, цу дийнахьа хьаелла лерхӀ, республика лоархӀае йола объектах.

ГалгӀайчен наькъа службаш, муниципальни даькъа тӀара, наькъаш тоаде йолаенний

СУЛТЫГНАБЪАН ЙОАКЪАП

Республика наькъа службаш йолаенний, муниципальни даькъа тӀара, керттера наькъаш тоадеш керда асфальташ Юдахка, аьлар ГалгӀай Республика наькъаш дехкача боахаме.

ГалгӀай Республика, ма-шеннаькъа Министерства говзанчаш дӀаболабеннаб, Назрань-шахьара, Байсарананкъан Идриса цӀерагӀча проспекта даькъа тӀара, наькъаш тоаде.

Говзанчаша хьалхара балхаш йисте а даьха, никь

Юбиллара кийчо яьй.

Наькъаш тоадеш, говзанчаша, ше дӀа-юха лелаш йола, фреза оала машина юкьеяккхай, цо тӀера асфальт кагийча даькъа бийкье хьальэца таро хулийт.

«Кхерамзлен дика наькъаш» яхача къаман проек-

тах, ГалгӀайчен автодора Министерства, региона дукхача муниципальни даькъа тӀа балхаш дӀахьош да.

БӀаьстена денош хьадакарца, наькъашка беш бола болх, белгалла, совбоалаш хургда.

ГалгӀай мехкарча наькъашка нийсьбеннача, 300 дальнобойщикашта гӀо дергда

СУЛТЫГНАБЪАН ЙОАКЪАП

Погранични контрольно-пропускной пункт дӀакъовларах, Кавказера дӀаараболача наькъа тӀа бовла йиш йоацаш, Лакхера Ларс оалача моттиге, сайца латт 300 дальнобойщикаш.

Тха газетага баьча хоамах, вай мехкарча хьакимаша баьча соцамах, цу наха бӀайха буа кхача лоаттабергбола гӀулакх вӀаштӀехьдаьккхад. Боккхача наькъа тӀа, шоай никь дӀахо бахьа аьттув боацаш латтараш, вай къаман наха меца бутаргац. Федеральни наькъа юхе

ядача юртий кулгалхоша гӀо ду, тахан, цу наха. Уж ба: Яндарера, ГӀаьзе-Коара, Буро-КӀалара дика доаржадераш.

Царна эшачунга хьожаш хургда вай къаман нах, никь хьабеллалца. Дагалаца деза, дӀадахача шера, Гуржашкахьа бода никь дӀакъайлача хана, массехк ди юхасайца латташ даьккхача наха иштта, гӀо деш орцагӀбаьнна хинналга. Мехкдас яьча чоагӀонах, вай регионе, хьакхелла штаб я цу мугӀарерча наха эшшача хана гӀо дергдолаш. Цу юкье болхараш ба: Мехкдаь администрацен болхлой, МЧС, ГИБДД къахьегамхой.

«Россети Кьилбаседа-Кавказ» яхача кхуврча, «Онлайн сердал» яха оагӀув йоаржаяьй

БЕРДАНАБЪАН ЛОРС

«Россети Кьилбаседа-Кавказ» яхача кхуврча хьайийлай «Онлайн сердал» яха мобильни оагӀув. Из гӀулакх юкьедаккхара бахьан-наха тахан, сердал телача кхуврчаца бувзам лелабе аттагӀа халийтар.

Из мобильни оагӀув лелае аьттув ба, вай регионе санна, Черсий мехка, Селашкахьа, Хиришкхьа. Цу еригача регионашка нах «Россети Кьилбаседа-Кавказ» яхача кхуврча абоненташ ба. Тахан, кердача оагӀон тӀагӀолла светах доагӀа ахча дӀадала а, цунца дувзаден

нараш тахка а аьттув ба бахархой. Регистраци яьчул тӀехьагӀа «личный кабинет» оалаш йолча оагӀон тӀа номери, баланси, лицевой счети — довза йиш я. ДӀахьо деррига атта да. ОагӀоно ше хьаькох деррига: «Начисления и платежи», «История платежей», «История показаний» яхача моттигашка гӀолла.

«Внесение показаний» оалача оагӀоно гойт счечико хьатехар, «Квитанция» яхача моттиге гӀолла ахча дӀателарах дола каьхат оттаду саго. «Оплата счета» яхача ючуваянна, светах доагӀа ахча дӀатӀагӀахьийта аьттув ба. Керда оагӀув, тахан, болх беш я.

Шолжа-пхье хьажар, бӀаьстана догӀаш дийлхача чоалхане хьал оттаргдоацаш, кийчо мишта яьй

ГӀаьлаханӀкъан Адам

Ара, кӀезиг-дукха, йовхал отташ хилар го йиш я касткастта, гаьна яц бӀаьстий а, цу хана нийслу дукха дагадоацараш а. Масала, ГӀаьржа хиш доагӀаш, докхий догӀаш

делхаш хилар. Цунах хулаш дола зе, ГалгӀайченна, дика бӀаргадайра, къаьстта, 2002 шера.

Селхан Шолжа-пхье хьожаш хилар, цу тайпара дагадоаца чоалхане хьал этта мот-

тиг нийслоя кийчо мишта яьй. Шолжа-пхье, Шолжа района администраци хьажар, моттигерча юртбоахама базар тӀа, доазон тӀара, цаӀ бола церадурхала къовсам лоаттабара бола гӀирс мел кийча ба а, иштта докхий

хиш чухьийдда моттиг нийслоя, цунна духьала оттара кхоачам бий а.

Комиссена гуш хилар: 95 саг, иштта 37 единица лаьрхӀа йола техника, цаӀ, хи чу гӀолла лелаш бола, хина гӀирс.

Соцаяьча машена чура корадир герзи, герзаца дувзаденнараши

Султыгнаькъан Йоакьап

Укх бетта 11-ча дийнахьа, наькъа тӀа соцаяьча «Форд Фокус» яхача машена чура, ГӀаьдала болхлошта корайир Макарова оалаш йола тепчеи, цунца дувзаденнараши.

Из гӀулакх, тахан, ГӀаьдала болхлошта тохкаш латт. Бокьо йоацаш герз леладаврах, тахан, ГӀаьдала кара ва из саг. Иштта, дукха ха йоацаш, МВД болхлошта тепчеи, герзи лаьцадар, чухьажа, цьхан вахархочунгара.

Балха тӀехьа ца йоагӀа бокьонаш лелаярах, гӀалгӀайче, кхел яьй юрта кулгалхочунна

Султыгнаькъан Йоакьап

ГалгӀайче, ший балха тӀехьа, ца йоагӀа бокьонаш лелаярах юрта администраце хиннача кулгалхочунна, кхел яьй, похозяйственни книжка тӀара бокьонах доацаш чӀоагӀа деш каьхаташ хьаяздарах, аьнна хоам бир «Сердало» газетага.

«ГалгӀай Республика МагӀалбика-шаьхара судо, зулам даьча района вахархочунна духьала, из бехке хилар чӀоагӀаьд РФ Уголовни кодекса ч. 2 ст. 286 статьяч доагӀача бесса», — аьлар ГалгӀай республика бокьонаш лораьра боахаме.

Уголовни гӀулакха материалашка хьежжа, бехке веш

волчо, ГалгӀай республика, МагӀалбика района Южное оалача юрта администраце кулгалхо волаш, ший балха тӀехьа доагӀаш доаца гӀулакхаш леладаьд.

Цу тайпара, паччахьалкхен доалахьара лаьтта хьакьоастадаь доацилга ховшшехьа, цу гӀулакха бокьонаш ГалгӀай Республика, МагӀалбика района

мара йоацилга ховшшехьа а, цо похозяйственни оалача книжка тӀара республика вахархочунна лаьтта хьаяздарах, бокьо толхаяьй, цу тайпара, ший балха тӀехьа бокьо йоацаш дола кхоачамбоацараш юкье а даьха.

Из баьхан долаш, цунна, кхо шу лоӀаме воаца ха техай. Карарча хана, из кхел законодӀаьчӀоагӀаьй.

Укх шера 11 эзар сага, болх бе, моттигаш нийсьергья

Султыгнаькъан Йоакьап

Теханарча дийнахьа, ма даггара, къаьхьаьга ба вай мехка хьакимаш белхах боакка нах, ма хулла, дукхагӀа хилийта гӀерташ.

Республика Правительстве аьнначох, цьхаьца проекташка, программашка гӀолла 11 эзар сага болх моттигаш ГӀалашье хьожаш ба хьакимаш, укх шера.

Федеральни бюджетто лелаш йолча регионерча ГӀаьдала программашка, инвестиционни проекташка гӀолла 35 эзар сага гӀулакхага хьожаргба, царех II эзар саг балха оттавергва.

Техан республике болх беш боаца нах дукха хилара баьхан — къаьхьаьгама моттигаш ца таар да. Из гӀулакх дикагӀа хьале дерзаде гӀерташ, цьхаьца кердадараш юкьекхувл региона хьакимаша.

ГалгIайчен 95% бахархой, бIаьстана балхаш, шоай лаьттан давкIа тIа дIадахIа лаьрхIа ба

СултыгнаькIан ЙоакIап

ГалгIайчен 95% бахархой лаьрхIа ба, бIаьстана балхаш шоай доалахьарча лаьттан давкIа тIа дIадахIа, нагахIа санна хаоттам хуле, бешамашка кулг тоха а грядкаш тоае а, дIае йиш йола кагий хIамаш дIае а лерхI цар, аьнна хоам бир «Сердало» газетига, хIара бетта, нахца дIахьоча хаттарий балха тIехьа.

Бахархой лаьрхIа ба баьцадаараш, коартолаш, хьажIаш, кхеш, сибазаш, кхьбола баьцадаарий кхача дIабе.

Иштта 100 сага юкье хаттарий болх дIабихьачул тIехьагIа, ховш хилар, ГалгIай Республика 90% нах, нагахIа санна маьхах дIадера лаьтта хуле, е иштта, шоай доалахьарча лаьтта тIа, из тоа а дав, цу тIа баьцадаараш, кхьй-ола баьцовгIаш дIае раьза хилар.

Цунна керттера бахьан да, аьлар хаттараш луш дIабихьача балха юкье дакIалоацаш хиннараша, таханарча денна массанахьа даара мах тIакхийтта хилар. ДухагIа бола республика бахархой лаьрхIа ба шоай цIагIара хIама хьаде йиш йолаш вола саг цу балха юкьеваккха. Таханарча денга кхоачаш дукхача фусамашка из болх беш ба, хIаьта цьхабараш хIанз бе дIаболабеш ба.

Говзанчаша яхачох, карарча бIаьстий Росс ерригача регионашка шоай доалахьарча лаьтта болх бе лаьрхIа ба, цо таро хулийтаргья цунах юртбоахама кхачана продукци шоашта а наха а пайда беш хилията.

ГалгIайче, нувхаш дIакхувсаш хьаIоаяь, йоккхий кхалажаш цIенъеш латт

СултыгнаькIан ЙоакIап

«МагIалбике еррига нувхаш Юяь кхалажаш, дIаяьха бала лерхI, карарча шера, ардара бутт хьатIабалехьа», — аьлар ГалгIайчен Iалама Министерстве.

Экологически кхерамзлени, гонахьара Iалам лорадара йолча

урхалени кулгалхо Баркинхой Адам ваха хилар, МагIалбикера нувхаш дIайоахаш латтача моттиге, из болх дIахьош ба «Экология», «Чистая страна» яхача федеральни кIаман проектх.

Белгалду, ара этгача хаоттамга хьежжа, укхача болх дика дIахьо йиллача хана шоаш тIаййца декхар кхоачашдара, белгалъяьхача моттигашкара

нувхаш дIаяьха лостам бара.

Из болх дIахьош, керттера терко тIаяхийта езаш я, «тела свалки» оалача хьакье кхоачамбоацараш нийслургдоацаш.

Иштта, хоам бу, из декхар тIадиллад говзанчашта, нагахIа санна, хила безача кепара боацаш болх дIахьош моттиг нийс-лой, сихонца хоам бе безаш ба ГалгIай Республика Iалама Ми-

нистерстве, цар шоай арIагIа, уж юстара дахара терко ергйолаш.

Экологически лоархIамеча давкIа тIа, технически а биологически а оагIорахьара дакIа юкьелоацаш дIахьош бола болх, йистебаккха лерхI, карарча шера, ардара бетта 30-ча дийнахьа.

ХьатIадоагIача шера меттаоттаергья, Илдарха-ГIалий тIара, нувхаш дIакхувсаш хинна моттиг

БерданаькIан Лорс

ХьалхагIа нувхаш дIакхувсаш хинна моттиг юха меттаотта-ярах дийцар, Илдарха-ГIалий тIарча мэре. ХIаранена хетар теркалде лаьрхIа, массанена а ховргдолаш кхайкайир из проект.

Из дувца вIашагIеллача кхетаче дакIа лоацаш хинна-рарш бар: пхье администраце болхлойи, экологехи Iаламахи йолча Министерстве кIахьегамхойи, Горсоветера болх-лойи, иштта, пхье бахархойи. Из боккха болх юкье бодаш ба «Цена мохк» яхача федераль-

ни проектаи, «Экология» яхача кIаман проектаи.

Болх дIаболабе лерхI хьатIадоагIача шера, деррига чакхдаьнна хила деза 2024 шу хьатIадалехьа. Из санна йолча проекта тIехьа, кIахьегаш ба тахан МагIалбикера хьаки-маш, хIаьта, Илдарха-ГIалий

тIа из болх чакхбаккха халагIа хургда, цу гIулакха кIоастадаь лаьтта гидроизоляция е езаш хиларах. Из чакхдаккха деза, тIоадал IокIала ювлаш грун-тови хиш бIехьдергдоацаш. Цу белхо дукхагIа ахча дIалоацаргда.

СООБЩЕНИЕ о начале выдвижения кандидатур в состав территориальной избирательной комиссии г. Сунжа

Руководствуясь статьей 22 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», статьей 15 Закона Республики Ингушетия «О системе избирательных комиссий в Республике Ингушетия», в связи с предстоящим истечением срока полномочий состава территориальной избирательной комиссии г.Сунжа и формированием нового состава, Избирательная комиссия Республики Ингушетия объявляет прием предложений по кандидатурам для назначения в новый состав территориальной избирательной комиссии г. Сунжа.

При подготовке документов следует руководствоваться статьей 22 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», статьей 4 Закона Республики Ингушетия «О системе избирательных комиссий в Республике Ингушетия» и Методическими рекомендациями о порядке формирования территориальных избирательных комиссий, избирательных комиссий муниципальных образований, окружных и участковых избирательных комиссий, утвержденными ЦИК России.

Прием предложений осуществляется Избирательной комиссией Республики Ингушетия в течение 30 дней после дня опубликования настоящего сообщения по адресу: 386102, Республика Ингушетия, г. Назрань, ул. Московская, 37, понедельник – четверг с 9:00 до 18:00, пятница с 9:00 до 17:00 (перерыв с 13:00 до 14:00).

180 эзар наьха г1улакхашка хьож сбербанк

Султыгнаькъан Йоакъап

Дукха нах т1алатгача моттигех я, вай республикера сбербанк. Регионерча сбербанка оаг1он кулгалдеш волча, Бударин Виктор а яхачох, тахан санкцеш юкье йоалаь хьал

латте а, вай ахчанцара сбербанка г1улакхаш, цхьаккха хало йоацаш д1адолхаш да.

Хьат1алатгача наха атта хургдолчча тайпара хьаоттадаь из хьал, хувцам боацаш д1адода. Тахан латта

ча хана, сбербанка болхлоша т1айибараш — 180 эзар саг ва. Иштта, сбербанко д1адерзадуде 3000 эзар х1ама хьадеш барий г1улакхаш. Республике х1амаш йохкача йоккхача, дукха нах чулатгача моттигашка оттаь банкматаш я бахархошта

оатто е. Тахан, ахча Юдаккха, кхьдола г1улакхаш де, гаьна ваха везаш хилац. Бударин Виктор дийцар, д1ахо йодача хана сбербанко юкьеодоладе лаьрх1ача хувцамех, кердадарех.

Шолжа-пхьерча тикашка маьхаш, боарамал т1ехьа даьхадац

Берданаькъан Лорс

Администрации, журналисташи, иштта кхьбараш юкье болаш рейд д1айихьар Шолжа-пхьерча тикашка. Цар тохкаш хиннар дар, буача кхачан маьхий г1улакх.

Тахан дагадоаллар да, наха

эггара дукхаг1а ийдеш долча даарашта, маьхаш т1адеттар. Х1ара сага ц1аг1а, хьалхарча юхьанца, ийдераш да — шекар, даьтта, чей, хьоар, гречка, гарзаш, шурий даараш, хьасаш, тух. Бахархой сатем боабь г1улакх да, дукхаг1а болча базархоша, шоашкара, уж маьхаш ураг1а кхяхьар.

Вай мехка из хьал тоадара т1ехьа, хьакимаша кхетачеш д1акхухьаш латт, х1ама хьадеш, из тикашка лоаттадеш болча нахаца. 10% дукхаг1а маьхаш айде йиш яц аьнна, соцам баь латт. Цхьайолча моттигашка лораду из г1улакх. Д1айихьача рейду хьахьекхар, цхьайолча моттигашка, буача

кхача маьхаш ют1аоттадаь доацаш латталга. Базархоша, цхьацца, говзалаш лелаеш моттигаш нийсьлу. Цу х1аман т1ахьожам лоаттабергболаш ба, д1ахо йодача хана а. Х1аьта х1ама йохкараш, Даьла дагаво-хаш, шоай базар ц1ена д1аяхьа хьажа беза!

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Утерянный диплом, выданный Туапсинским социально-экономическим колледжем в 2015 году на имя Мякиевой Фатимы Адамовны, считать недействительным.

Утерянный аттестат В №172710, выданный СОШ №4 г. Назрани в 1993 году на имя Пугоевой Лидии Магомедовны, считать недействительным.

сердало

Учредители:
Правительство
Республики Ингушетия и
ГАУ «Общенациональная
газета «Сердало»

Главный редактор:
Курскиева Х.А.

Адрес Правительства РИ:
360001, г. Магас,
пр. И. Зязикова, 12.

Адрес редакции и издателя:
Республика Ингушетия,
386101, г. Назрань,
Тер. Центральный округ
пр. И.Базоркина, 60.
Тел.: 8 (8734) 77-11-84
Бухгалтерия: 8 (8734) 77-10-85.

Газета зарегистрирована
Управлением Росохранкультуры
по ЮФО.
Рег. номер ПИ № ФС 10-6526
от 5 марта 2007 г.

E-mail: serdalo@yandex.ru
Сайт газеты: serdalo.ru.

Набор и верстка произведены в
компьютерном центре редакции
газеты «Сердало».

Время подписания номера
по графику в печать:
15 марта 2022 г.
Фактически 17:20.

Точка зрения авторов может не
совпадать с позицией редакции.
При перепечатке
ссылка на газету обязательна.
Письма, рукописи, фотографии,
рисунки не рецензируются и не
возвращаются.
Свободная цена

Газета отпечатана в издательстве
«Южный регион»,
с готовых диалозитивов
Адрес: 357600, Ставропольский край,
г. Ессентуки, ул. Никольская, 5.
Заказ №1435 Тираж: 2000 экз.

ГалгӀайчен «лоӀаме латархой» дакъа лоӀаш ба, Къилбаседа-Кавказе лоӀаме латара Хьалхле

ГӀАБЛАХАНАБЪКАН АДАМ

Дагестанерча Хасой-Юрта дӀахьош я СКФО лоӀаме латарах йола Хьалхле. ГалгӀайчера, яхьашка дакъа лоӀаш я, «Кушт» яхача спортклуба викалий тоаба.

Цун доакъашхой ба: Мусавев Ийса (74 кг), Дзейтанькъан Умалат (79 кг), Гаьгнакъан Адам (86 кг), Марзенакъан Мохьмад (92 кг), Сакххаланакъан Ахмад (86 кг), Цокаев Таьла (79 кг), иштта ЦӀолой Бабули (86 кг).

Селхана, яхьаш дӀаяхьара хьалхара ди дар. Пахьажархоша белгалдечох, лоархӀамега йола конкуренци яр Мусавев Ийсай долча дозалах. Цу дозалах болча латархой 28 заявка яр.

Три ингушских атлета стали призерами Чемпионата и Первенства Москвы по панкратиону

АДАМ АЛИХАНОВ

Два спортсмена заняли первые места, один — второе. Обладателями золотых медалей стали Атсалам Ваделов и Магомед Дарубеков. Атсалам выступал в весовой категории до 66 кг, а Магомед — до 71 кг.

Обладателем «серебра» стал Ахмед Хучбаров, выступавший в весе до 77 кг.

Панкратион считают одним из наиболее древних видов единоборств. Его еще называют прародителем стремительно развивающихся во всем мире смешанных видов единоборств — ММА.

Прообраз этого боевого искусства входил в программу соревнований античных Олимпийских игр. Он представляет собой комбинацию кулачных боёв и борьбы, и включает элементы множества направлений исторических боевых искусств: вавилонский и греческий кулачный бой, борьба египтян, критский бокс. Его особенность — широкое разнообразие технических действий, которые можно использовать из различных положений и в прыжке, комбинировать с болевыми приёмами, захватами, подсеками.

Сейчас в мире ведется активная работа по возрождению панкратиона не только как вида спорта, но и как олимпийской дисциплины.

«Гамурзиево» яхача берий футболъни команда, Эссентуке, турнире, котало яьккхар

ГӀАБЛАХАНАБЪКАН АДАМ

Укх деношка Эссентуке йистеялар, «Мячи прилетели» яхача V-ча Еригроссе Берий футбола фестивал. Цига дакъалоӀаш бар 2010-2011 шера баьраш.

Яхьашка дакъалоӀаш хилар, СКФО регионашка, бархӀ команда.

ГалгӀайчера яхача хилар цу яхьашка дакъалоӀаш «Гамурзиево» яхача футболъни команда, цу юкьебоагӀаш бар «Ангушт» РСШ Юмалуш бараш. Уж Юмабеш ба Мархенакъан Дауд, Малсаганакъан Мансур.

Шоай подгруппе шоллагӀа моттиг яьккхарца полуфинале кхаьхар уж, укхаза цар вӀашагӀкхетар хилар Кисловодскерча шоай нийсархош-

ца. Ловзар йистедаьлар 4:1 чот йолаш пайда вайчаргахьа а болаш.

Турнира чемпиона титул яьккха йизар вай берий, «Эссентуки» командагара.

Цу ловзара мах хоадабир, вай Чеджой Саада, цар коаналарашка чутехача бургацо 1:0 йолаш, цудухьа «Гамурзиево» команда бокъо я аргӀанара Еригроссе футболъ-

ни фестивале, къилбаседа регионо викалаш хила.

Кубкаш а майдилгаш а йоӀаш «Гамурзиево» футболъни команда, лаьххӀа дола, совгӀаташ а делар.

Баркинхой Юсуф турнира дикагӀа вола защитник лаьрхӀар, хӀаьта Блархой Омар, ворхӀаза бургац чуйккхарца, яхьай дикагӀа вола бомбардир ва.

ГӀажара-Юрта вахархо Бахаев Максим, греко-римски латарах, кагийбарий Хьалхлен дото призер хилар

ГӀАБЛАХАНАБЪКАН АДАМ

Укх деношка, Воронеже, йистеялар спортини латара ЦФО Хьалхле. Цига латаш бар, 23 шу даьнна кагийбараш. Берригаш а, турнире дакъалоӀаш хиннараш, 110 спортсмен вар, центральныйни региона тайп-тайпарча областашка баькка. Царна юкье вар вай мехкахо а, ГӀажара-Юртарча спортшкола, классически латара секце Юмавенна Бахаев Максим.

Из латаш вар, эггара дукхагӀа дозал дарашца — 130 кг кхоачаш. Максима толам баьккхар, цу турнира дото призер а хилар

из. Цунца цо, шийна Галашо йир Россе Хьалхлене ваха.

Хьалха белгалдаьча бесси, спорте ший хьалхара гӀа цо баьккхар ГӀажара-Юртарча ФОКе, из юхьанцахьа Юмавеш хилар Йовлой Юмар. Цунна карагӀдоалачунна лакха мах оттабаь хиларца, из дӀахьожавир дикагӀа хьалаш долча, лаьрхӀаца спортини дешара кхуврче. Цар харжар Владимир, цунна викал волаш хӀанз латаш вар атлет.

Массехк бутт хьалха, нийсаргӀа аьлча, ер шу дӀадолалаш, цумоча яхьашка, ткъаь цаӀ шу кхаьчача боккхагӀчарна юкье из хилар СКФО чемпионата котвалархо.

